

N:o 103.

Af Herr **J. Mankell**: Om beviljande af anslag till målskjutningspris och täflingsskjutningar.

I följd af den ringa tid, som för närvarande är anslagen åt våra beväringsofningar, kan under dem allenast en obetydlig uppmärksamhet egnas åt en bland de viktigaste delarne af soldatbildningen, nemligen *målskjutningen*. Större delen af öfningstiden måste användas till inlärandet af handgevärs förande och af den taktiska sammanhållningen i sluten eller spridd ordning, hvilket utgör hufvudvilkoret för möjligheten af beväringens införlifvande med stammen. Skjutöfning består enligt regeln allenast deruti, att beväringen får aflossa 6 lösa och 3 skarpa skott, d. v. s. att han får ett svagt begrepp om huru ett skott skall aflossas. Men om någon öfning i träffsäkerhet kan icke blifva fråga.

Äfven om beväringmötena i framtiden skulle i mer eller mindre mån förlängas, så skulle tiden knappast medgifva någon egentlig *utbildning* i målskjutningsfärdigheten, om till densamma ej på förhand en god grund blifvit lagd. I utländska arméer egnas månader åt denna del af soldatbildningen, och hos oss torde man knappast för den sednare i sin helhet få påräkna längre tid. Under sådana omständigheter skulle det verkligen kunna betraktas såsom en nationalvinst och såsom en väsendtlig tillökning i landets försvarsförmåga, om målskjutningsfärdigheten kunde i större eller mindre grad förvärfvas genom *frivilliga öfningar* bredvid den egentliga soldatbildningen. I afseende på hvad derigenom kan åstadkommas lennar Schweiz ett storartadt exempel. Ingen torde bestrida, att den bland nämnda lands innebyggare alltmänt utbredda skjutfärdigheten måste anses såsom ett af de kraftigaste värnen för dess sjelfständighet.

Äfven hos oss har en god början blifvit gjord till dylika frivilliga öfningar genom *skarpskytteföreningarne*, hvilka egnat en icke ringa del af sin verksamhet åt förvärfvandet af skicklighet i målskjutning. De årliga prisskjutningarne utvisa, att ett ständigt växande antal skarpskyttar sökt förskaffa sig skjutfärdighet. Ännu har man ej hos oss likväl kunnat spåra inflytandet häraf på beväringens utbildning,

förmodligen emedan uppmärksamheten ej blifvit riktad på denna omständighet. I både Norge och Danmark erkänner man deremot redan inom militära kretsar det lyckliga inflytande på soldaternes skjutfärdighet, som dervarande skarpskytteföreningar utöfvat.

Skola likväl dessa frivilliga skjutöfningar, hvilka hos befolkningen förutsätta mycken uppoffring af tid och möda, erhålla det omfång och den utvidgning, att derigenom något betydligare resultat i afseende på nationens krigsbildning kan vinnas, måste de af Statsmagterna verksamt understödjas. Orätt vore att i detta hänseende beskylla de sednare för njugghet. Men ännu torde åtskilligt återstå att göra, innan målet vinnas.

Redan vid riksdagen 1862—63 lemnade Ständerna skarpskytterörelsen ett verksamt understöd genom att bevilja medel till inköp af 2,000 målskjutningsgevär, som skulle utlånas, äfvensom årligen under statsregleringsperioden 1864—1866 30,000 R:dr till aflöning af instruktörer samt 5,000 R:dr till kostnadsfri utdelning af skarp ammunition och 5,000 R:dr till målskjutningspris. Vid 1865 års riksdag beviljades ytterligare medel till inköp af 3,000 målskjutningsgevär, hvarjemte för år 1867 anslogs 50,000 R:dr till instruktörer, 20,000 till skarp ammunition och 20,000 till målskjutningspris. Sistnämnde 90,000 R:dr beviljades äfven för åren 1868 och 1869, men nedsattes för år 1870 till allenast 70,000 R:dr.

Ännu har man ej varit i tillfälle att röna följderna af sistnämnda nedsättning. Men att de ej kunna lända till befrämjande af den växande hågen för utbildning i skjutfärdighet, torde lätteligen visas, om man betänker att derigenom ettdera målskjutningspremierna måste upphöra, eller också för deras anskaffande intrång göras på skarpskyttarnes anslag till ammunition eller till instruktörer, af hvilka sednare en stor del användas vid skjutbanorna.

Vill man förekomma de här af utan tvifvel härflytande olägenheterna samt åt de frivilliga skjutöfningarne skänka den uppmuntran, de så väl förtjena, och på samma gång i någon mån ersätta den ringa tid, som åt beväringsofningarne är anslagen, måste man enligt min åsigt åter öka anslaget till skarpskyttarnes målskjutningspris, men då med vilkor att i täflings-skjutningarne hvilka som helst, äfven icke skarpskyttar, må få deltaga. Såväl med afseende på sistnämnda vilkor som på den omständigheten att de täflandes antal årligen ökats, tror jag knappast man bör sätta den erforderliga summan till lägre belopp än 30,000 R:dr.

Deremot skulle jag vilja föreslå ett något olika sätt för dess användande, än hvad hittills varit brukligt. Af det anslag af 20,000 R:dr som varit disponibelt för målskjutningspris, har man allenast reserverat 3,000 R:dr att utgå såsom Statens pris vid de allmänna täflings-skjutningarne, som på de sednare åren egt rum i Stockholm. Återstoden har, liksom anslagen till instruktörer och ammunition, utdelats till skarpskytteföreningarne i förhållande till deras styrka. Härigenom har följderna blifvit, dels att vid det ganska stora antalet mindre skarpskytteföreningar

blott en obetydlig qvot kunnat erhållas, dels att man äfven vid de större föreningarne fördelat qvoten i många små pris. Men nu har erfarenheten visat, att de små prisen hafva blott en ringa dragningskraft i afseende på täflan, i förhållande till de stora. Bästa beviset härpå är, att allenast de 3,000 R:dr, fördelade i större pris, som utdelats vid täflingsskjutningarne i Stockholm, dit dragit många hundrade täflande, till och med från de aflägsnaste delar i riket.

Min åsigt är således den, att anslaget till målskjutningspris icke bör utdelas till de olika föreningarne, utan helt och hållet användas till Statens pris, alla utgörande större summor, ungefär efter samma fördelning som i Stockholm egt rum. Men det är derföre ingalunda min mening att samtliga statspris skola utdelas vid täflingsskjutning på ett enda ställe. Detta kan visserligen låta sig göra i Schweiz, der afstånden äro små och befolkningen tät. Men här i Sverige, der befolkningen är 7 gånger glesare och långväga färder vid hvarje samling måste företagas, synes vida lämpligare att fördela de årliga täflingsskjutningarne på många ställen. Exempelvis må nämnas: Hernösand, Gefle, Stockholm, Örebro, Göteborg, Jönköping, Calmar, Lund, Wisby o. s. v., hvarvid statsprisens belopp kunde rättas efter befolkningens storlek inom de områden, för hvilka nämnda orter äro centralpunkter. Mindre summor torde dessutom böra reserveras för täflingsskjutningarnes anordnande. Sålunda fördelade, skulle det begärda anslaget sannolikt lämpligast blifva användt till befordrande af en allmänt spridd skjutfärdighet inom hela landet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag vördsamt föreslå,
att Riksdagen för nästkommande statsreglering måtte bevilja ett belopp af 30,000 R:dr R:mt att utgå till målskjutningspris och till anordnande af täflingsskjutningar, på sätt och på ställen som af Regeringen närmare bestämmas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1870.

J. Mankell.